مرگ سه فعال محیط زیست دیگر در آتش‌سوزی «بوزین و مرخیل»

تراژدی جانسوز «سوختن» ادامه دارد

سعیده علیپور

هنوز ۱۰ روز از مرگ البرز زارعی، فعال محیط زیست گچسارانی در پی تلاشش برای مهار آتش جنگل‌های خایز نمی‌گذرد که خبری دیگر داغ بر دل مردم و به خصوص دوستداران طبیعت نهاد.

بلال امینی، مختار خندانی و یاسین کریمی روز یکشنبه هشتم تیر، هنگام تلاش برای خاموش کردن آتش در منطقه حفاظت شده «بوزین و مرخیل» استان کرمانشاه در آتش محاصره شده و جان خود را از دست دادند.

مختار خندانی از مؤسسین انجمن محیط زیستی ژیوای شهرستان پاوه، یاسین کریمی، عضو کمیته عملیاتی این انجمن و نیز «بلال امینی» از نیروهای مردمی در دفاع از محیط زیست و حفظ جنگل‌ها بودند.

شامگاه یکشنبه پیکرهای این سه فعال محیط زیست به شهر پاوه رسید و مردم این شهر برای ادای احترام و سوگواری؛ در خیابان‌های شهر جمع شدند و روز گذشته نیز به خاک سپرده شدند.

مرگ به دلیل مین؟!

در حالی که به گفته جلیل بالایی، مدیرکل مدیریت بحران استانداری کرمانشاه، این سه تن هنگام اطفای حریق در محاصره آتش قرار گرفته بودند و به علت وزش باد شدید نتوانستند جان خود را از مهلکه نجات دهند، برخی از اخبار تاییدنشده حکایت از مرگ آنها به دلیل مین‌های به جای مانده از زمان جنگ ایران و عراق دارد.

در این خصوص پرویز ایده‌پور، فرماندار شهرستان پاوه ضمن تکذیب این خبر گفت: «خدای من شاهد است مین در کار نبود و به علت سرعت باد این عزیزان گرفتار آتش شدند و جان باختند».

گرچه به گفته مدیرکل محیط زیست استان به دلیل صعب‌العبور بودن و مین‌گذاری در این منطقه مرزی، آتش باید با کمک هواپیما یا بالگرد آب‌پاش مهار شود.

آتش‌سوزی «بوزین و مرخیل»

از ساعات اولیه بامداد پنجشنبه پنجم تیرماه آتش‌سوزی در منطقه حفاظت شده «بوزین و مرخیل» در شهرستان پاوه در استان کرمانشاه آغاز شده و خیلی زود به دلیل وزش باد آتش ابعاد گسترده‌ای به خود گرفت.

با تلاش نیروهای امدادگر و مردمی تا غروب روز شنبه آتش مهار شد، اما شادی مهار آتش دیری نپایید و از یکشنبه خبر سر برآوردن دوباره آتش کام طبیعت‌دوستان را تلخ کرد.

با توجه به صعب‌العبور بودن این منطقه مهار آتش از سوی نیروهای امدادگر به جایی نرسید و بسیاری از مردم محلی و دوستداران طبیعت نیز از همان ساعات اولیه به یاری آمدند و در این راه نیز سه نفر جان خود را از دست دادند.

به گفته مدیرکل محیط زیست استان کرمانشاه آتش فقط با دست و دستگاه دمنده خاموش می‌شود و هرجا که جاده دسترسی داشته باشد نیز خودرو آتش‌نشانی به کمک می‌آید.

فریدون یاوری گفت: «صعب‌العبور بودن و مین‌گذاری در این منطقه مرزی ایجاب می‌کند که آتش‌سوزی با کمک هواپیما یا بالگرد آب‌پاش خاموش شود اما ظاهرا اصلا چنین موضوعی در حفاظت از محیط زیست ما جایگاهی ندارد».

وی اضافه کرد: «ای کاش برای هر چند استان یک سایت مجهز به هواپیما یا بالگرد آب‌پاش تعریف می‌شد». چرا که به گفته او در منطقه‌ای مانند بوزین و مرخیل به دلیل صعب‌العبور بودن و شیب تند، امکان سقوط امدادگران بسیار زیاد است.

طبق برآوردی که مدیرکل محیط زیست کرمانشاه تا غروب روز شنبه انجام داده بود آتش به جان ۴۳۰ هکتار از منطقه افتاده و پوشش گیاهی آنجا را نابود کرده است که به نظر می‌رسد این رقم تاکنون بیش از دو برابر شده باشد.

منطقه حفاظت شده بوزین و مرخیل با مساحت ۲۳ هزار و ۷۲۴ هکتار از جنگل و مرتع تشکیل شده است و گونه‌های نادری از پرندگان و حیوانات در آن زندگی می‌کنند.

آتش‌سوزی‌های سریالی

در سه ماهه اخیر آتش‌سوزی‌های در دامنه البرز و جنگل‌های حفاظت شده دامنه زاگرس سوالات زیادی را در ذهن مردم به وجود آورده است. در حالی که برخی معتقدند بارش‌های خوب ماه‌های اخیر و رویش فراوان گیاهان زمینه این آتش‌سوزی‌های اخیر را فراهم کرده است، برخی دیگر آن را عمدی می‌دانند.

سرهنگ علی عباس‌نژاد، فرمانده یگان حفاظت سازمان جنگل‌ها در ایران، می‌گوید که از ابتدای سال جاری تاکنون، حدود ۱۱۰۰ مورد آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع کشور به وقوع پیوسته و حدود ۳۰۰ مورد از این تعداد در ۱۰ روز گذشته رخ داده است.

امابا اعتقاد عیسی کلانتری، رئیس سازمان محیط زیست؛ «آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع در شرایط عادی کاملاً طبیعی است. از ۱۰۰ میلیون هکتار از جنگل‌ها و مراتع کشور، کمتر از هزار و ۵۰۰ هکتار از فروردین تاکنون دچار آتش‌سوزی شده است. آتش‌سوزی در همه جای دنیا وجود دارد و نباید بزرگنمایی کرد. آتش‌سوزی جنگل‌ها عادی است و مردم را نباید نگران کنیم».

کل بودجه سازمان محیط زیست ۷۵۰ میلیارد تومان است که ۷۲۰ میلیارد تومان آن (حدود ۹۲ درصد) صرف حقوق و مزایای پرسنل آن می‌شود

این در حالی است که فعالان محیط زیست می‌گویند اگر مردم نگران نشوند و با کمبود امکانات، برای مهار آتش‌سوزی‌ها نروند، معلوم نیست چه میزان از جنگل‌ها خاکستر خواهد شد و دامنه آتش‌سوزی‌ها تا کجا پیش خواهد رفت.

گزارش متفاوت سازمان فضایی ایران

در حالی که چندی پیش رئیس سازمان محیط زیست اعلام کرد که کمتر از هزار و ۵۰۰ هکتار از جنگل‌های کشور در ماه‌های اخیر دچار حریق شده است، سازمان فضایی ایران نقشه ماهواره‌ای از مساحت سطوح سوخته در کشور در خرداد را منتشر کرد که میزان آتش‌سوزی را بسیار بیش از آنچه کلانتری گفته است نشان می‌دهد.

بر این اساس آنچه در ماه‌های اخیر سوخته حدود ۴۰ هزار هکتار است و استان‌های واقع در کمربند زاگرس بیشترین میزان سطح سوخته را به خود اختصاص دادند.

در این نقشه با استفاده از مساحت سطح سوخته استخراج شده از تصاویر ماهواره‌ای در خرداد ۱۳۹۹، وضعیت جغرافیایی این سطوح در سطح کشور نشان داده است.

در همین حال اداره کل سنجش از دور سازمان فضایی ایران، براساس نقشه پیش‌بینی ریسک آتش‌سوزی در مناطق مختلف کشور را نیز بیان می‌کند که با تجهیز امکانات و نیروی انسانی می‌تواند بسیار کمک کننده باشد و منابع طبیعی کشور را از حریق‌های گسترده نجات دهد.

کمبود شدید امکانات

در حالی برخی معتقدند آتش‌های اخیر به دلیل بی‌مبالاتی مردم محلی و گردشگران افزایش یافته است، برخی از فعالان محیط زیست معتقدند این آتش‌سوزی‌ها را نباید به گردن مردم انداخت و صورت مسئله را پاک کرد. به اعتقاد این گروه امکانات برای اطفای حریق در کشور کم است و این موضوع علاوه بر افزایش وسعت حریق در جنگل‌ها سبب شده است که شاهد مرگ دلسوزان محیط زیست کشور هم باشیم.

محمد درویش فعال حوزه محیط زیست در خصوص آتش‌سوزی‌های مکرر جنگل‌ها و مراتع، وضعیت یگان حفاظت محیط‌زیست و منابع طبیعی را «خوب» نمی‌داند و می‌گوید: «هنوز یگان حفاظت در حوزه سازمان جنگل‌ها و محیط‌زیست است و از تجهیزات مهار حریق هوایی بی‌بهره هستیم؛ حتی یک کانادایر (هواپیمای آب‌پاش) برای صیانت از منابع طبیعی

مدیرکل محیط زیست استان کرمانشاه: صعب‌العبور بودن و مین‌گذاری در مناطق جنگلی کرمانشاه ایجاب می‌کند که آتش‌سوزی با کمک هواپیما یا بالگرد آب‌پاش خاموش شود، اما ظاهرا اصلا چنین موضوعی در حفاظت از محیط زیست ما جایگاهی ندارد

اختصاص داده نشده است». این در حالی است که رئیس سازمان محیط زیست با اشاره به بودجه سازمان محیط زیست دورنمای روشنی از آینده نیز ترسیم نکرده و چندی پیش در پاسخ به سوالات نمایندگان مجلس گفته بود: «کل بودجه سازمان محیط زیست ۷۵۰ میلیارد تومان است که ۷۲۰ میلیارد تومان آن صرف حقوق و مزایا می‌شود یعنی حدود ۹۲ درصد بودجه برای حقوق و مزایا داده می‌شود وسع دولت هم نمی‌رسد زمانی که نفت هر بشکه ۱۰۰ دلار بود کاری نکردند الان که نمی‌توانیم نفت بفروشیم و به خاطر کرونا مالیات قطع شده است پس تقاضاها را مبتنی بر واقعیات کشور ببینید».

اطفای حریق جنگل‌ها با بیل و کلنگ!

با توجه به وقوع بیش از ۱۱۰۰ فقره آتش‌سوزی در جنگل‌ها و مراتع کشور از ابتدای سال جاری و تلاش نیروهای مردمی برای اطفای آن، احمد رحمانی، عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور می‌گوید: «سازمان‌های ذی‌ربط باید نیروهای مردمی را سازماندهی کنند و آموزش دهند تا این نیروها هنگام وقوع آتش‌سوزی از آمادگی لازم برای اطفای حریق برخوردار باشند اما متاسفانه مردم و سازمان‌های مردم‌نهاد با ابتدایی‌ترین وسایل مانند بیل و کلنگ وارد عمل می‌شوند که در برخی موارد منجر به مصدومیت یا مرگ هموطنان می‌شود».

او با اشاره به اینکه دستگاه‌های متولی باید در مدیریت و اطفای آتش‌سوزی‌های جنگلی بزرگ‌مقیاس نقش پررنگ‌تری از مردم داشته باشند، به ایسنا گفت: «سازمان‌هایی مانند سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری باید با امکانات و تجهیزات لازم وارد عمل شوند اما ما این امکانات را نداریم و مردم دلسوز، سازمان‌های مردم‌نهاد و مردم محلی با کمترین امکانات در اطفای حریق کمک می‌کنند».

از گوشه و کنار

کاهش ۱۵ سانتیمتری تراز سطح آب دریای خزر

میانگین تراز آب دریای خزر در نیمه نخست سال آبی جاری (مهرماه ۹۸) معادل ۲۷.۳۳- متر بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته، ۱۵ سانتیمتر کاهش داشته است.

به گزارش مؤسسه تحقیقات آب، دامنه نوسانی تراز آب این دوره، در مقایسه با دوره‌های مشابه اخیر بسیار کم بوده است، این مساله نشان می‌دهد شدت سیر کاهشی تراز آب در بهار و تابستان گذشته، با شیب کمتری در دو فصل پایانی سال ۹۸ ادامه یافته و در پایان دی ماه، روند افزایشی تراز آب آغاز شده است.

بررسی روند آبدهی رودخانه‌های مهم حوضه آبریز دریای خزر در دوره منتهی به نیمه نخست سال آبی ۱۳۹۸-۹۹، حاکی از کاهش میزان کل آب ورودی از رودخانه‌های اصلی است.

عامل دیگر مؤثر در کاهش تراز آب به ویژه در سال‌های اخیر، روند افزایش دمای سطح آب است که به عنوان شاخصی در ارزیابی پتانسیل تبخیر از دریای خزر مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

نتایج بررسی میانگین دمای سطح آب خزر در سال ۲۰۱۹ میلادی نشان داده است، متوسط دمای آب، ۰.۲ درجه سانتیگراد نسبت به سال گذشته و ۱ درجه سانتیگراد نسبت به میانگین بلند مدت، افزایش یافته است. تحلیل تغییرات دمای آب در دوره اخیر حاکی از روند افزایشی دمای آب خزر به ویژه در بخش‌های میانی و جنوب شرقی این دریا است.

کاهش ۲۳ درصدی تلفات جاده‌ای در دو ماه

سازمان پزشکی قانونی اعلام کرد: از ابتدای فروردین تا پایان اردیبهشت ماه ۱۹۷۳ نفر در حوادث رانندگی جان خود را از دست دادند و این رقم در مقایسه با مدت مشابه سال قبل از آن (۱۳۹۸) که آمار تلفات ۲۵۷۵ بود، ۲۳.۴ درصد کاهش یافته است.

از کل تلفات حوادث رانندگی در دو ماهه نخست سال جاری ۱۶۳۶ نفر مرد و ۳۳۷ نفر زن بودند.

در این مدت استان‌های تهران با ۱۶۳، فارس با ۱۴۹ و کرمان با ۱۴۸ فوتی بیشترین و استان‌های چهارمحال و بختیاری و ایلام هر کدام با ۱۹، کهگیلویه و بویراحمد با ۲۱ و اردبیل با ۲۴ کمترین آمار تلفات تصادفات را داشته‌اند.

همچنین در این مدت از کل تلفات تصادفات ۱۲۷۴ نفر در جاده‌های برون شهری، ۵۶۸ نفر در مسیرهای درون شهری، ۱۱۸ نفر در جاده‌های روستایی و ۱۳ نفر در سایر مسیرها جان خود را از دست داده‌اند.

تلاش برای ارتقای استاندارد خودروها

پنج روز پیاپی است که در تهران «ازن» هوا را آلوده می‌کند. بهزاد اشجعی، دبیر کمیته فنی صدور مجوزهای خودرویی سازمان حفاظت محیط زیست می‌گوید که علت اصلی تولید پیش‌سازهای آلاینده ازن، خودروها و موتورسیکلت‌های بنزینی هستند. برخی به‌مامی گویند که چرا روی موضوع ارتقای استاندارد خودروها سفت و سخت ایستاده‌اید؟ در پاسخ باید گفت که تاثیر ارتقای استانداردهای خودرویی بر آلودگی هوا را پنج سال دیگر خواهیم دید و آن موقع افسوس می‌خوریم که چرا زودتر به سمت ارتقای استانداردها حرکت نکردیم.

۷۱۲ میلیارد تومان، سهم شهرداری از جرایم رانندگی

مدیرکل برنامه‌ریزی و توسعه شهری معاونت حمل و نقل و ترافیک گفت: ۷۱۲ میلیارد تومان سهم شهرداری تهران از جریمه‌های رانندگی در سال ۹۸ است که متأسفانه تنها ۳۵ میلیارد تومان به تهران تخصیص داده شده است.

مسعود رنجبریان از افزایش چشمگیر مطالبات شهرداری تهران از دولت در حوزه حمل و نقل و ترافیک پایتخت در سال ۱۳۹۸ و لزوم چاره‌اندیشی و همکاری دولت در جهت وصول مطالبات مذکور به عنوان حقوق قانونی شهروندان تهرانی خبر داد.

خبر

خیز قابل توجه آمار ابتلا و فوتی‌های کووید۱۹ در تهران

۱۶۲ جان باخته کرونا در ۲۴ ساعت

طی ۲۴ ساعت دو هزار و ۵۳۶ بیمار جدید مبتلا به کووید۱۹ شناسایی شد که یک هزار و ۴۶۱ مورد بستری شدند و مجموع ابتلا به این بیماری در کشور به ۲۲۵ هزار و ۲۰۵ نفر رسید.

دیروز سیما سادات لاری، سخنگوی وزارت بهداشت گفت: در طول ۲۴ ساعت گذشته، ۱۶۲ بیمار کووید۱۹ جان خود را از دست دادند و مجموع جان باختگان این بیماری به ۱۰ هزار و ۶۷۰ نفر رسید. همچنین ۱۸۶ هزار و ۱۸۰ نفر از بیماران، بهبود یافته یا از بیمارستان‌ها ترخیص شده‌اند.

به گفته سخنگوی وزارت بهداشت، ۳۰۳۷ نفر از بیماران مبتلا به کووید۱۹ در وضعیت شدید این بیماری تحت مراقبت قرار دارند.

لاری ضمن تاکید بر لزوم رعایت موارد بهداشت فردی و اجتماعی و فاصله گذاری اجتماعی و استفاده از ماسک به ویژه در تجمعات و اماکن عمومی، گفت: استان‌های خوزستان، کردستان، آذربایجان های غربی و شرقی، هرمزگان، بوشهر، خراسان رضوی و کرمانشاه در وضعیت قرمز و استان‌های ایلام، لرستان و گلستان در وضعیت هشدار قرار دارند.

افزایش ابتلا در تهران

سخنگوی وزارت بهداشت همچنین گفت: خیز قابل توجهی در آمار موارد بیماری در تهران داریم که نگران کننده است. بی‌تردید این افزایش آمار بازتاب عملکرد ما در بحث بازگشایی‌ها و رعایت پروتکل‌های بهداشتی است.

لاری بر پیوستن به پویش «من ماسک می‌زنم» تاکید کرد و گفت: یافته‌های علمی فعلا بهترین راه برای پیشگیری از بیماری را استفاده از ماسک معرفی کرده‌اند.

روند صعودی کرونا در ۱۱ استان کشور

بر اساس گزارش اپیدمیولوژی منتشر شده از سوی وزارت بهداشت، در هفته اخیر، روند کشوری کووید-۱۹ دارای تغییرات مختصر صعودی است و از طرفی هم روند صعودی یا شروع پیک در ۱۱ استان گزارش شده است.

بنابر گزارش کمیته اپیدمیولوژی وزارت بهداشت، در روند کشوری بیماری، تغییرات مختصر صعودی مشاهده می‌شود. روند ثبات با تغییرات مختصر صعودی در هفت استان (هرمزگان، کردستان، لرستان، خراسان جنوبی، کرمان، چهارمحال و بختیاری و تهران) دیده شد. روند ثبات با تغییرات مختصر در سه استان (یزد، خوزستان و البرز) مشاهده شد. روند صعودی یا شروع پیک در ۱۱ استان (زنجان، آذربایجان غربی، ایلام، اصفهان، قزوین، فارس، خراسان رضوی، قم، گلستان، گیلان و مازندران) مشاهده شد. به نظر می‌رسد پنج استان (کرمانشاه، بوشهر، آذربایجان شرقی، سمنان و مرکزی) اخیرا پیک اپیدمی را تجربه کرده‌اند. در پنج استان (اردبیل، کهگیلویه و بویراحمد، خراسان شمالی، سیستان و بلوچستان و همدان) ناسازگاری داده‌ها اجازه تحلیل درستی از وضعیت اپیدمی را نمی‌دهد. باید مدنظر داشت که یک استان می‌تواند چندین پیک منحنی را تجربه کند.

بنابر اعلام کمیته اپیدمیولوژی وزارت بهداشت، همچنین ۱۵ کشور اول جهان از نظر ابتلا به بیماری کووید-۱۹ در هفته منتهی به ششم تیر ماه ۱۳۹۹، شامل آمریکا، برزیل، روسیه، هند، انگلستان، اسپانیا، پرو، شیلی، ایتالیا، ایران، مکزیک، پاکستان، ترکیه، آلمان و عربستان سعودی است.